

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

RAVNANJE Z DROBNICO

Mag. Marjeta Ženko, univ.dipl.inž.zoot. KGZS KGZ CE in Alberta Zorko, mag.kmet. KGZS

http://www.bf.uni-lj.si/fileadmin/groups/2707/Pasnistvo/7_Prid_krme_10_11.pdf

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja:
Evropa investira v podeželje

OSNOVNE PRAVICE ŽIVALI

- **Odsotnost lakote, žeje in podhranjenosti**
- **Zagotovitev primernega okolja**
- **Odsotnost bolečin, poškodb in bolezni**
- **Preprečevanje strahu in neugodja**
- **Možnost izvajanja živalski vrsti značilnega obnašanja**

Posebnosti pri obnašanju na pašniku

- S poznavanjem obnašanja si zelo olajšamo delo
- Živalim zagotovimo dobro počutje
- Ker po navadi delamo z večjim številom živali mora biti delo za rejca varno

Posebnosti ovc

- So čredne živali
- V skupini se počutijo varno
- Osamitev je stresna
- Ovco čim prej vrnemo v trop
- Pri osamitvi mora videti in slišati druge
- Ovce sledijo tropu
- To izkoristimo pri prestavljanju tropa

Posebnosti ovc

- Na paši so zelo izpostavljene vremenu
- Najbolj prilagojene so avtohtone pasme
- Pri izbiri pasme upoštevamo naravne danosti

Foto KGZS

Prestavljanje ovc

- Odvisno od velikosti tropa
- Navadimo jih na zvočne signale povezane s hranjenjem
- Postavitev koridorja
- Po prestavitvi jim ponudimo vodo in hrano, da se umirijo
- Prestavljajmo jih s čim manj hrupa

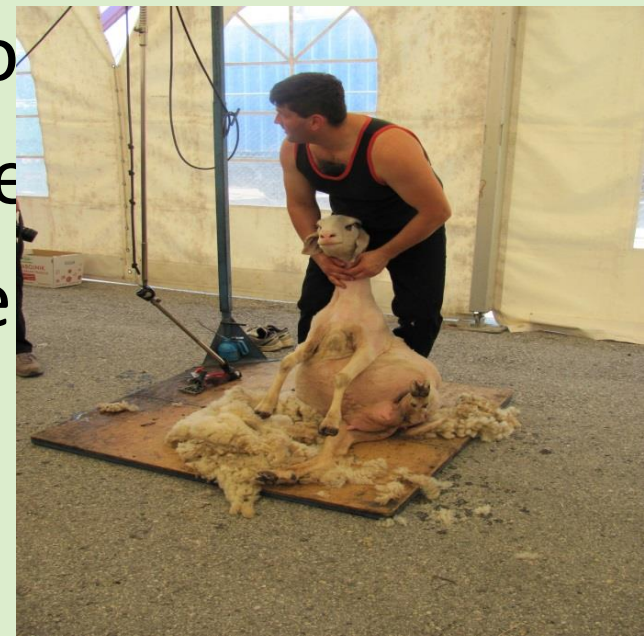
Nekaj primerov prestavljanja

https://www.google.si/search?q=handling+with+sheep&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi30NW42a_XAhUE

Striženje ovc

- Eno od težjih opravil
- Strižemo dvakrat letno
- Ovce morajo biti čiste in suhe
- Namestimo jih v nastlano oboro
- Pregradimo jih v manjše skupine
- Najprej strižemo najmlajše ovce
- Strižec mora biti večč,
da ne poškoduje živali

Korekcija parkljev

Vir: <http://web.bf.uni-lj.si/katedre/clanki/clanek87.htm>

- Opravimo jo pred ali po strižnji
- Uporabimo primerne škarje ali nož
- Spomladi še bolj potrebno kot v jeseni
- Na vlažnih področjih jih korigiramo tudi med pašo
- Nevarnost kužne šepavosti

Prevoz drobnice

- Uporabljamo temu namenjene prikolice
- Prazen prostor zapolnimo z balami slame
- Preprečimo poškodbe
- Tla ne smejo biti spolzka
- Ločimo rogate in brezrožne koze
- Upoštevamo zakonodajo
- Za prevoz nad 60 km moramo opraviti izpit

Tretiranje proti notranjim in zunanjim zajedavcem

- Spomladi in jeseni primeren čas za zatiranje zajedavcev, če je potrebno (opraviti koprološko analizo in tretirati na osnovi veterinarskega menja)
- Najbolj učinkovita so zdravila, ki jih žival zaužije (zdravilo se aplicira na koren jezika uporaba drenča)

<https://www.youtube.com/watch?v=m0TFBU75DiM>

Označevanje ovc in koz

- Mlade živali označimo pred odhodom iz kmetije
- Označene morajo biti vse živali, starejše od 9 mesecev
- Razkužimo uho
- Znamko namestimo čim višje, da zmanjšamo izpad

Foto: <http://www.bric.si/>

Ravnanje s kozami

- Izkoristimo to, da so rade v družbi s človekom in so zelo radovedne
- Približamo se jim tiho in prijazno, da pritegnemo njihovo pozornost
- Ujamemo jih okoli vratu ali za roge
- Če jih zapremo v ogrado, mora biti visoka vsaj 1,5 do 2 m, da je ne preskočijo
- Navadimo jih, da prepoznajo predmet, ki mu sledijo – vedro z žitom...

Molža

- Pri večjih tropih je na molzišču
- Neposreden stik med rejcem in kozo
- Na molzišču jim damo krmilo
- Možnost fiksiranja živali
- Krmilo prilagodimo proizvodnji
- Preprečimo dominantnim kozam, da bi pojedle več krmila

Boksi za bolne živali

- Tako pri ovcah in pri kozah bolne živali izločimo iz tropa
- Boksi morajo biti v hlevu, da vidijo in slišijo druge živali
- Uporabimo jih lahko tudi za kupljene živali, da se postopoma privadijo
- Pri jagnjivah in jaritvah v zimskem času prav tako priporočamo namestitve v bokse

Ravnanje z jagnjeti in kozlički

- Prve dni jim namenimo več pozornosti
- Po porodu preverimo vime in se prepričamo, da so sesali kolostrum
- Če ne morejo sesati, jih moramo čim prej napojiti
- Pri temperaturah pod 8 °C naj jagnjijo v hlevu
- V mokrem vremenu pazimo, da se ne podhladijo
- Na pašniku morajo imeti zavetje

Osvetlitev hlevov

- Svetloba je zelo pomembna za:
- Plodnost
- Rast
- Odpornost
- Prirejo
- Plodnost je povezana z dolžino dneva
- Svetlobne odprtine vsaj 10 % talne površine

Osvetlitev hlevov

- Naravno svetlobo lahko nadomesti umetna
- Najbolj občutljive so burske koze
- Osvetlimo tam, kjer se živali zadržujejo:
- Jasli
- Molzišče
- Napajalnike

Izpusti

- Prostor izven hleva
- Stalen ali začasen dostop
- Utrjena tla
- Lahko z nadstreškom za senco
- Pri mlečnih pasmah drobnice je pogosta hlevska reja – tam še posebej priporočamo izpust

Biovarnostni ukrepi

- Pri nakupu živali iz drugih rej vedno tvegamo prenos bolezni
- Dokupljene živali začasno ločimo od tropa in opazujemo
- Tretiramo jih proti zunanjim in notranjim zajedalcem
- V hlev ne spuščamo obiskovalcev
- Pred vstopom v hlev postavimo dezbariere za razkužilo nog

Viri

- Pogačnik M. 1998 Zdravje in bolezni drobnice. Kmečki glas. Ljubljana
- Zagožen F. 1982 Ovčereja. Kmečki glas. Ljubljana
- Freer M., Dove H. 2002, Sheep nutrition, CSIRO Publishing. Avstralija
- <http://www.followyourdreamfarm.net/handling-sheep>
- Farm animal welfare Council, 2009
- Vidrih.T. 2005. Pašnik najboljše za živali, zemljo in ljudi. Kmetijska založba, Slovenj Gradec

A photograph of a brown goat with small horns standing on a large, weathered log. The goat is facing right. In the background, there is a rustic wooden fence made of vertical logs and a forest with trees showing autumn foliage. A blue-outlined parallelogram is superimposed over the upper right portion of the image, containing the text 'HVALA ZA POZORNOST'.

HVALA ZA POZORNOST